

Suchý F.: Moravské ovoce, Český odbor zemědělské rady pro Markrabství moravské, 1.vydání 1907

ČÍS. 37.

JABLKO CITRONOVÉ ZIMNÍ.

WINTER-CITRONEN-APFEL. — REINETTE CITRON D'HIVER.

JABLKO CITRONOVÉ ZIMNÍ.

Původ a rozšíření.

Původ tohoto jablka není znám, přivlastniti by si je mohl každý ovocnářský kraj, neboť se pěstuje ve všech ovocnářstvím proslulých zemích. Horáckého původu jistě je, tomu nasvědčuje jeho způsobnost pro pěstování v horských a lesnatých krajinách. Tvrdí se, že příroda přizpůsobila sobě kožená jablka pro pěstování ve vlhčích lesnatých krajích tím, že je obdařila koženým povlakem, který má jemnou slupku a dužninu chrání proti plísním, které v těchto krajích každý jemný plod napadají. Přihlížíme-li k jemnosti slupky citronového jablka, pak by to tvrzení ne-souhlasilo, neboť není snad odrůdy s jemnější slupkou jako jest tato a přec v našich lesnatých krajích se dobře daří a rodí plody čisté.

Rozšířena jest u nás jednotlivě po zahradách domácích; plné kultury ve větších rozměrech nemáme.

Poloha.

Strom daří se dobře ve všech našich polohách; on snese dobře teplo i chladno, krajiny s ovzduším vlhčím poblíž řek, rybníků a lesů se mu zvláště zamlouvají.

Půda.

Spokojí se půdou chudší a mělčí, jenom když jest spodina propustná. V půdě vazčí a vlhčí se mu ovšem daří lépe a dosahuje vyššího stáří.

Vzrůst.

Strom roste bujně, tvoří velkou kulovitou korunu a silný, zdravý kmen. Kostra koruny jest hustá a mohutná, bouřlivým větrům dobře vzdoruje. Letorosty má silné a dlouhé, jemně plstnaté a náležitě každoročně vyžívají; pupeny jsou slabé, řídké rozdělené. Plodonosných větviček má z mládí poskrovnu. List má velký, slabý, rovný, řídké nasazený.

Stanoviště.

Vysazuje se do zahrad domácích, sadiť otevřených, do polí a na pastviny, poněvadž však netvoří dosti vysokou korunu, tedy se k silnicím nevysazuje. V hornatých a lesnatých krajích by se touto odrůdou dobře osazovaly úpatí svahů, po případě i obruby lesů a luk.

Tvar stromu.

Pěstuje se jen ve tvaru vysokokmenném, leč může se jen pěstovati jako polokmen, jehlanec a zákrsek keřovitý, poslední tvar by se mohl pěstovati v těch nejvyšších a nejdrsnějších polohách, kde panuje domněnka, že žádný ovocný strom se tam nedaří; míst takových máme dosti.

Květ.

Kvete na jaře pozdě, uniká tím pozdním chladnům; květu nenasazuje mnoho, ale úrody přes to bývají přiměřené.

Ovoce.

Ovoce rodí pěkné, kulaté neb i sploštělé, prostředně velké až velké. Vyskytují se též plody s obkališím mírně hranatým a upomínají na jablko Bojkovo.

JABLKO CITRONOVÉ ZIMNÍ.

Kalich má obyčejně uzavřený, malolistý, který jest v mělké a úzké prohlubince; obkališi jest buď hladké, nerovné neb hranaté.

Kalich.

Stopka jest krátká, silná, dřevnatá neb dužnatá, drží dobře na plodonoši a jest v úzkém neb i širším důlku stopečném, který bývá též někdy orezivělý.

Stopka.

Barva plodu jest žlutozelená a přechází do citronově žluté, v plném slunci rostlé plody jsou na straně slunečné mdle začervenalé; ve stínu zůstanou úplně bez červeně. Po celém plodu jsou rozstříknuty nápadné světlé tečky, které obzvláště v červeni vynikají; tyto tečky jsou dobrou známkou ku poznání této odrůdy. Rezivé tečky neb i skvrny se na různých místech plodu též objevují. Slupka jest tenká, lesklá a poněkud mastná.

Barva.

Dužninu má tvrdou, při úplném uzrání kyprou, velmi šťavnatou, nažloutlou a chuti sladkokyselé bez jakékoliv okořenělosti. Svoji význačnou navinulou chutí každému, kdo toto jablko jedl, utkví v paměti a vyhledává je zajisté opětně.

Dužnina.

Uzrává v prosinci a udrží se až do května, jestliže jest uloženo v chladných, ne suchých místnostech. V pravý čas očesáno udrží svěžest až do konce, a málokdy vadne neb hnije. Klidí se až počátkem října neb i později; pro výrobu vína se může se stromu opatrně setřásati, ale pro uložení na zimu se češe jednotlivě. V době česání jest ještě úplně tvrdé a nevyžaduje zvlášť pečlivého opatření při přenášení. Před uložením do komory by se mělo nechati několik dní na volném vzduchu odpařiti, na slunci rozprostřeno nabude též lepší barvy. Ve sklepích se ukládá ve větších vrstvách, poněvadž jest tvrdé a neotlačí se. Balí se pro sebe delší dopravu bez prokládání zplna do sudů neb košů. Jest to velmi dobré obchodní jablko, v poslední době továrny na výrobu vína ovocného, povidel neb marmelád se zálibou je kupují pro jeho znamenitou kyselost.

Dozrání
a česání.

V jarní době jest ozdobou trhu, neboť bývá svěží, neuvadlé a krásně zbarvené. Kupuje se jako ovoce tabulové a pro úpravu různých příkrmů. Vedle toho se v domácnostech z něho vyrábí víno a povidla. K továrním účelům, jak již podotknuto, jest to odrůda též velmi cenná.

V poslední době se doporučuje všestranně vysazovati do horských vyšších míst tak zvaná jablka moštová; toto jsou ponejvíce jablka planá, drobná, k snědku nezpůsobilá a jen pro výrobu moštu se hodící. Tento náhled nelze všeobecně sdíleti, neboť proč by se na ta místa nemohly vysazovati podobné odrůdy jako jest jablko citronové, které jest právě tak otužilé a roste dobře v těch krajích jako moštové odrůdy a přec jest mnohem cennější. Samotní velkovýrobci ovocných vín nehledají plané moštové ovoce, nýbrž tvrdí, že jest jim milejší IV. a V. jakost ušlechtlejších odrůd a platí za ně vyšší ceny než za odrůdy moštové. Z toho vysvítá, že vysazováním této odrůdy by se dalo v budoucnosti mnoho vyískati.

Zužitkování.

